

»Er du træt af tonsetungt
pirkegrej og masser af
fejlkrogede fisk?
Vil du fange flere fisk og
helst gøre det på let grej?
Hvis ja – så prøv vertical
jigging efter torsk!«

Maurits Kuijs

Til det vertikale jigfiskeri efter torsk anvendes kraftige jighoveder som disse på 80-90 gram. Det runde hoved anvendes når der er kraftig strøm, mens de ovale giver en mere livlig gang og er bedst i svag strøm. Når gummidyret monteres lægges en klat sekundlim mellem gummi og jighoved – så sidder den bedre fast.

■ VERTIKAL TORSK:

BAGHJUL TIL PIRKEFISKERIET?

Let grej, tynde liner og små gummidy. Sådan lyder recepten, hvis du vil mangedoble dine torskefangster, fejlkroge færre fisk – og samtidig opleve sjovere fights. Følg med vertikaleksperterne Johan van Klei og Maurits Kuijs på Storebælt og Øresund.

Tekst og foto: Jens Bursell

CHECK THIS STACK, lyder det fra Johan, idet han stopper Orca'en, sætter motoren i bakgear og lader sin 80 grams shad-jig suse mod torskestimen cirka 36 meter under os. Et splitsekund efter følger jeg trop med mit eget gummidy, og mens den tynde 0,06 mm fletline blaffer ud over fastspolehjulets kant, kan jeg ud af øjenkrogen se Johans stang, der allerede flekser godt igennem på endnu en øresundstorsk. Det er hollændernes tredje fiskedag i Danmark, og de har fået rigtig fint med fisk på vertikalgrejet.

– De kan godt hugge lidt forsigtigt råber Johan, så det er bare med at være vågen. – Hvis ikke stangen er let og følsom nok, går man simpelthen glip af alle de forsigtige bid, der i nogle tilfælde udelukkende registreres som et let løft i linen.

Johan van Kiel med en fin øresundstorsk taget på vertical jigging med en 80 grams shadjig og 0,06 line. Teknikken har nu for alvor har vist sin effektivitet i både Lillebælt, Storebælt og Øresund.

STRØMMEN er ikke specielt stærk, men der er godt sus på vinden, så båden drifter hurtigt nordover. Jeg skal derfor koncentrere mig for at holde bunden. Netop i det jeg sænker min jig, mærker jeg et let løft i den følsomme stangspids, og

→

Til det helt grove vertikale jigfiskeri efter torsk går Johan og Maurits op i lidt større fastspole hjul fyldt med 0,08-0,12 fletline. Men til normalt sommer og efterårsfiskeri hvor langt de fleste fisk ligger på 2-5 kilo er 0,06 fletline førstvalget, da det giver minimal strømmodstand, så man lettere kan holde bunden med de relativt lette jigs.

→ med et resolut løft i stangen gør jeg modhug, så den lette stang står spændt op i en flot parabelbue. Stangtoppen danser op og ned, idet jeg stille og roligt presser en smuk firekilos torsk op i overfladen. At fighte en fin efterårstorsk på så let grej som dette, er simpelthen en nydelse.

TORSKEN er næppe havnet i køleboksen, før Johan igen klasker en anden fin torsk i dækket. – Som du kan se, så virker vertikalfiskeriet mindst lige så godt på Øresund, som det gør i Lillebælt, griner Johan, der sammen med vennerne Maurits, Peter og Henk van de Oever fra Holland gennem tretten år har fanget store mængder af torsk i området omkring Middelfart. – Vores fangstrater er markant højere end de lokale pirkefiskeres – selv når de fisker på de samme pladser, fortsætter han. – Og sådan har det været i mange år. Vi har adskillige gange været ude for, at en småbåd eller turbåd driver over et hot-spot uden at fange en eneste fisk – hvorefter vi affisker pladsen med vores vertikalgrej og fanger masser af fisk på præcis samme plads.

EN SÅDAN UDMELDING er naturligvis noget, der får en redaktør til at spidse ører, og i Fisk & Fri 10/2007, fortalte vi derfor historien om de hollandske vertikalfiskeres triumftog på Lillebælt.

Inspireret af artiklen har jeg besluttet mig for, at jeg vil opleve fiskeriet på nærmeste hold, og det er netop derfor vi har inviteret de to hollændere til Danmark for at demonstrere vertikalfiskeriets effektivitet – ikke blot i Lillebælt, men også på Storebælt og Øresund.

Dagen før Fisk & Fri ankommer for at fiske med hollænderne har de på 2 x 4 timers fiskeri i god strøm og en vind på 8 meter pr. sekund fået omkring 90 kilo rensat torsk på vertical jigging samt genudsat en del fisk. Det må siges at være eminent under forholdene, da de andre småbåde i området kun kommer ind med dagsfangster på

Et let fastspolehjul med bred spole er ideelt til vertikalfiskeri, fordi det afgiver linen hurtigt under nedsynkningen. Her ses nogle gode jigfarver til det danske torskefiskeri. Orange er især godt, når torskene spiser krabber, mens de afdæmpede farver er bedst, når de er på fiskediæt.

Når du anvender små livlige jigs som denne er frekvensen af bidefisk betydeligt højere end ved tungt pirkefiskeri.

2-4 torsk pr. båd. – Vi fik dog et par rigtig gode waypoints af havfiskeren Søren Vesth, fortæller en glad Maurits, der ikke er i tvivl om, at det har været med til at sikre en god vertikaldebit på Storebælt.

PÅ HOLLÆNDERNES anden fiskedag, skal vi mødes med Søren Vesth, der sammen med sin besætning netop har vundet DM i småbådsfiskeri. Desværre blæser det 12 sekundmeter fra syd, så vi må vente til om eftermiddagen med at stævne ud fra Korsør Havn.

– Forholdene er ikke lette, lyder det fra Søren, idet han cruiser rundt over den første af pladserne.

VERTIKALGREJ TIL TORSK

Til fiskeriet efter mindre – mellemstore torsk bruger Maurits og Johan 0,06 hovedline. For at skåne den tynde line anvendes 0,5-1 meter forfang af 0,60 mm nylon eller fluorocarbon, og jighovedet monteres i en mellemstor blinklås, der for at optimere præsentationen skal være uden svirvel. I en strøm på op til 1-3 knob anvendes typisk 60-90 grams jigs, mens stærkere strøm på 4-6 knob kan kræve jighoveder på op til 150 gram. Hjulet er et fastspolehjul i størrelsen 2500-4000 med relativt bred spole og stangen er en 20-40 grams vertikalstang på 180-190 centimeter. Maurits og Johan bruger begge SPRO's Titanium stang, der er forløberen til Godfather og siden hen Pikefighter. Fastspolehjul med bred spole giver en hurtigere lineafgivelse end små multihjul, når agnen synker mod bunden. Dette er vigtigt, når man skal ramme fiskene, inden man er drevet forbi.

Til de lidt større fisk anvender hollænderne en anelse kraftigere line – fx 0,08-0,12, kombineret med samme forfang og svirvel. Stang og hjul er ligeledes en kende kraftigere – typisk et størrelse 4-5000 fasthjul kombineret med en cirka 2 meter lang vertikalstang med kastevægt på 30-60 gram.

At det overhovedet kan lade sig gøre at anvende så lette jigs til havfiskeri, skyldes at man ved at bruge markant tyndere liner mindsker strømpresset på linen, så man lettere kan holde bunden. Strømpresset på en 0,06 line er eksempelvis fem – seks gange mindre end på den 0,30-0,35 fletline, som mange pirkefiskere anvender til at fiske med 400 gram+ pirke. Og når strømpresset er fem-seks gange mindre, skal der ikke så meget fantasi til at forestille sig, at man i grove træk faktisk kan fiske en fem gange så let agn – fx 80 gram.

– Efter sådan en gang vind, er det normalt bedst, hvis fiskeriet lige får lov at stabilisere sig.

Søren og jeg fisker traditionelt dansk pirkefiskeri, mens hollænderne giver den gas med det lette vertikalgrej. Allerede fra starten af fanger hollænderne godt med fisk, men på et tidspunkt, da vi passerer hinanden på vej mellem nogle drev, høre vi eder og forbandelser fra den lille Orca. Hollændernes elmotor er gået i brand, men til alt held er det lykkedes dem at slukke branden lige så hurtigt, som den brød ud.

Stemningen er dog ikke høj. En ordentlig elmotor er nemlig alfa og omega for en vertikalfisker. Med en kraftig elmotor er det nemlig nemt at back-trolle med hækken op mod strømmen, så det bliver meget lettere at kontrollere og præsentere de små jigs helt perfekt nede ved bunden. Uden en elmotor må man bruge benzinmotoren, men det er langt sværere at kontrollere. Og hvis fletlinen kommer i skruen er det ikke godt. En situation som denne er derfor langt lettere at håndtere med en kraftig elmotor.

Maurits og Johan med nogle fine vertikaltorsk fra en svær dag på Storebælt.

PÅ TRODS AF HÅRDE ODDS fortsætter hollænderne dog ufortrødent, og da dagen er omme har de fanget 33 torsk, hvoraf de ti er genudsat. Søren og jeg har på samme tidsrum kun fanget to sølle torsk, men retfærdigvis skal det siges, at vi gjorde et sidste lille forsøg efter hvarrer på vejen ind. Men – uanset hvad – så underbygger dagens fangststatistik, hvad jeg allerede ved; nemlig at de to vertikalfiskere har en signifikant tendens til at give danske pirkefiskere baghjul.

FISKERIET på tredjedagen fortsætter med fuld fart og rigeligt med action, men vi er efterhånden nået til det punkt, hvor vi har opgivet at

Når torskene står så tæt som i denne bule, nedsættes chancen for fejlkrogede fisk ved at fiske vertikalt med små jigs. Men – hvis du vil have bidefisk er det slet ikke denne type stimer du skal gå efter, fortæller Maurits. – aktivt fødesøgende fisk viser sig oftere som selvstændige buer eller »bananer« på loddet.

fisket på Øresund før, har vi her på tredjedagen allieret os med en af landets dygtigste småbådsfiskere – Martin Hubert, der sammen med sin besætning for nylig blev nummer tre ved DM i småbådsfiskeri. Den første halvdel af dagen fisker jeg sammen

»Vil du fange bidefisk, skal du IKKE gå efter de traditionelle »torskebuler« på loddet. Aktivt fødesøgende fisk vises som bananer over bunden – her fanger du flere fisk på sportslig vis.«

Maurits Kuijs

med Martin på hans båd, mens hollænderne følger trop og affisker de samme positioner som os – udelukkende med det lette vertikalgrej.

Det går lidt langsomt i starten, men inden længe har Martin fundet frem til et par positioner syd for Hven, hvor der er fint med fisk. Efter et par fejlkrogede fisk

Sørens Vesth i aktion med det tunge pirkegrej på Storebælt.

tælle fiskene. Vi har fået masser af fisk – og genudsat en hel del af dem.

Da Maurits og Johan aldrig har

på den grove pirkestang, strejfer mit blik den lette vertikallodstang i stangholderen på centerkonsollen. Man skulle da være et skarn, hvis ikke man lige skulle tage sig et forsøg på det lette grej, tænker jeg. Og som sagt, så gjort.

VED DET NÆSTE DREV er jeg klar med min 80 grams gummifisk, som synkront med Martins op-hængertakel og 500 grams pirk →

1

2

3

4

1) Den tynde fletline kan sammenføjes med hovedlinen således: Bind en kællingeknude 7-10 cm fra enden af dit 0,60 mm fluorocarbon eller nylon forfang. Stik enden af hovedlinen igennem.

2) Drej hovedlinen 15 tårn omkring forfanget.

3) Stik enden af fletlinen igennem øjet mellem kællingeknuden og første tårn. Fugt knuden, stram kællingeknuden og derefter resten af knuden.

4) Den færdige knude, som med fordel kan afsikres med en dråbe sekundlim.

→ suser ned i dybet. Hans takel er nede et par sekunder før min shad-jig, og han har fisk på allerede da jiggen rammer bunden. Men det tager blot to små kontrollerede løft med stangen, før jeg også har fast fisk. Og sådan fortsætter det. I næsten hvert eneste drev får vi begge to fisk med nogenlunde samme frekvens, og inden længe beslutter Martin sig for at montere en noget lettere pirke.

UNDER FISKERIET optæller jeg nøje mængden af fejlkrogede fisk, og fisk der har hugget reelt efter agnen. Resultatet er ikke overraskende – ud af de lidt over 40 fisk, som vi har landet, er 24 reelle »bidefisk«. Seksten af bidefiskene hugger på mine shadjigs fisket på let vertikalgrej, mens Martin får otte bidefisk, hvoraf godt halvdelen hugger på hans orange ophængersprutte. Her er der altså tale om dobbelt så mange bidefisk på vertikalgrej i forhold til det tunge pirketakel monteret med både str. 10/0 krog, mak og ophænger. Og det på trods af at vertikalgrejet i denne situation ikke blev udnyttet optimalt, fordi der var tale om normal buledrev, i stedet for backtrolling med elmotor, som er det der skal til for at vertical jigging fungerer allerbedst.

Da vi lidt efter mødes, for at jeg kan bytte plads med Maurits på den anden båd, får vi rapporten fra

Jens Bursell med en fin vertikal-torsk fra Øresund. Bemærk det lette grej – en 20-40 gram 1,8 meters Pikefighter Vertikalstang – samt et mindre bredspolet fastspolehjul med 0,06 line.

På sådan en udrustning er det en fornøjelse at fichte mindre fisk som denne – men samtidigt muligt at lande langt større fisk.

ELMOTOR TIL VERTIKALFISKERI

Det kan sagtens lade sig gøre at dyrke vertical jigging efter torsk uden en elmotor, hvis der ikke er så meget strøm, men det er helt klart mest effektivt, hvis man får fat i en rigtig elmotor, der er beregnet til formålet.

Effektiv backtrolling til småbådsfiskeri i saltvand kræver en elmotor på mindst 72 lbs thrust, der typisk kører på et 24 V batteri.

Vil du vide mere om vertikalfiskeriet efter torsk i Danmark er du velkommen til at kontakte Maurits Kuijs på info@fishingdirect.nl eller tlf.: 0031 – 73 59 92 300.

Hollænderne: I det samme tidsrum hvor pirkegrejet har landet otte bidefisk, har Johan alene fået intet mindre end 50 bidefisk ved at fiske på præcis de samme pladser – altså med lidt simpel hovedregning 6-7 gange så meget, som der blev fanget på pirkegrejet. Turens største fisk på 9 og 9,5 kilo var begge fejlkroget og snitstørrelsen på bidefiskene var nogenlunde ens – uanset om de var fanget på pirke – eller jig.

Resten af dagen opgav vi at tælle fiskene, men det var som om, at en højere procentdel af de fisk, som blev landet på pirkegrejet i løbet af eftermiddagen var reelle bidefisk, hvilket muligvis kan have noget at gøre med at strøm og drift var tiltagende. Frekvensen af bidefisk på jigs var lige høj formiddag og eftermiddag.

ET IMPONERENDE RESULTAT af to hollændere, der på både Storebælt og Øresund har fisket på udebane. Så tør man slet ikke tænke på,

hvor meget de ville kunne fange med omfattende lokalkendskab og en intakt elmotor, der ville kunne optimere deres fiskeri endnu mere!

VERTIKAL FISKERIET efter torsk kan praktiseres under de fleste forhold. De fleste vil sikkert stille sig tvivlende om det lade sig gøre at fiske teknikken i hård strøm – som man fx ofte oplever det om vinteren i den nordlige del af Øresund. – Men det kan man, fortæller Maurits – Vi har fisket Lillebælt tyndt med vertikalgrejet og fanget rigtig godt med fisk på 30-80 meters dybde under strømforhold op til 6 knob, hvilket næppe er lettere forhold end en gennemsnitlig vinterdag på sundet.

Selvom teknikken ligger tæt op af det traditionelle »vertikalfiskeri« er det ikke nødvendigvis bedst, at linen går lige lodret ned i vandet. Faktisk får man den mest lokkende bevægelse af agnen – samt den bedste kontrol, når linen går en anelse skråt ned i vandet. Præcis hvor skråt det skal være afhænger af strømmen, driftsforhold og meget andet. Det vigtigste er, at du har mest mulig føling med bunden, samt hvordan agnen går i vandet, slutter Maurits.

Det siger sig selv at teknikken især henvender sig til småbådsfiskere. Dels fordi det er optimalt at back-trolle med en elmotor. Dels fordi 0,06 liner og 30 fiskere langs en grov træbåds side er en dårlig kombination. Hvis først man kludrer sammen med de andre fiskere er den tynde line nemlig svær at vikle op.

Der er efter min mening ingen tvivl om, at Johan og Maurits stabilt overbevisende resultater i både Lillebælt, Storebælt og Øresund indikerer, at det lette vertikalfiskeri med gummidyr efter torsk har et enormt potentiale overalt i de danske farvande. Og – meget tyder på, at det er en metode, hvor pirkefiskerne i det lange løb meget let kan risikere at få baghjul.